

26 . Cefa | Județ: Bihor | Punct: La Pădure | Anul: 2014

Anul: 2014

Cod RAN: 28255.01

Perioade: Preistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: descoperire izolată

Categoriile sit: Religios, ritual și funerar, Domestic

Autori: Ioan Crișan

Instituții: Muzeul "Țării Crișurilor", Oradea

Raport

Înmormântările practicate în prima fază (sec. XI-XII) în cimitirul satului medieval Rădvani s-au desfășurat după ritualul creștin. Nu au apărut însă indicii că înmormântările erau în legătură cu un lăcaș de cult. Deși pietrele din talpa fundației bisericii ridicate în perioada secolelor XII-XIII provin de la o construcție mai veche, nu au fost sesizate urme ale unei activități constructive anterioare, corespunzătoare primei faze de înmormântări.

Pentru clarificarea acestei probleme, în anul 2013 fost efectuată o prospecțiune magnetometrică pe o suprafață de 1,98 ha în zona nordică a platoului central al sectorului A al sitului, în imediata vecinătate a temeliiilor amintitei biserici. Au fost identificate urmele unei modificări antropice a terenului și interpretate ca posibile șanțuri de fundație ale unei construcții patrulate din care s-a extras cărămida sau piatra. În vederea verificării acestei ipoteze, în campania de săpături din anul 2014 a fost practicată pe direcție SE-NV o secțiune de control, S X, de 30 x 1 m.

În secțiune au fost surprinse un complex aparținând neoliticului, probabil locuință, o groapă de epocă romană și patru complexe medievale. Complexele medievale sunt:

Cuptorul nr.1 (Cp.1.). A fost amenajat, cel puțin parțial, prin cotlonire. Vatra de formă circulară cu diametrele de 0,80 x 0,75 m, ușor albiată, se afla la 0,70 m de la suprafața solului (0,40 de la baza stratului). Martori din boltă s-au păstrat pe înălțimea de 0,20 m. Stratigrafic se afla parțial deasupra mormântului M.448 ce aparține primului nivel de înmormântări din cimitir. Pe vatră era depus un strat de cărbune în grosime de 5 cm, iar deasupra acestuia un strat de cenușă. La nivelul vetrei au fost găsite câteva mici fragmente ceramice provenite de la vase lucrate din pastă nisipoasă de factură comună databile în secolele XV-XVI.

Cuptorul nr.2 (Cp.2). A fost amenajat în aceeași manieră ca și cuptorul Cp.1. Vatra de formă ovală cu diametrele de 1,00 x 0,75 m se afla la 0,80 m de la suprafața solului (0,40 m de la baza stratului cu depuneri medievale). Pe vatră au fost găsite două bucăți de cărămizi și o piatră de râu căzute probabil de pe boltă. La nivelul vetrei au fost identificate câteva mici fragmente provenite de la vase lucrate din pastă de factură comună databile în secolele XV-XVI. Ca și în cazul primului cuptor, nu au fost observate indicii că ar fi aparținut unei locuințe, ambele fiind probabil niște anexe sau mai degrabă amenajări sezoniere.

Groapa nr.19 (G.19). Groapă cu pământ afânat și cenușos, surprinsă parțial în secțiune. Avea gura de formă circulară cu diametrul de circa 2 m. Pereții coborau vertical depășind adâncimea de 2,25 m, nivel la care a atins pânza de apă freatică. Pământul din umplutura sa era afânat și cenușos și conținea bucăți de mortar și de cărămizi, chirpic ars, pietre nerulate, resturi de oase animale și fragmente ceramice medievale din secolele XI-XVI. Acestea din urmă provin de la vase din categoria nisipoasă comună de culoare cărămizie și nisipoasă fină de culoare cenușie. Aflată în proximitatea cuptorului Cp.1 este posibil ca între cele două complexe să fi existat o legătură funcțională.

Groapa nr. 21 (G.21). Secțiunea a intersectat doar jumătatea sa dinspre est. Gura avea forma circulară cu diametrul de 1,60 m, pereții drepecți. Se adâncea depășind 2,20 m de la suprafața solului (1,60 m de la baza stratului), nivel la care a atins pânza de apă freatică. La adâncimea de 0,80 m s-a delimitat o lentilă de cenușă, cărbune de lemn și zgură. În pământul de umputură al gropii se aflau fragmente ceramice de epocă romană și medievale din secolele XI-XVI, chirpic ars, pietre nerulate între care o bucată mare de micașist și o daltă scurtă de fier semănând cu un topor fără tub de înmănușare.

Mormântul 448 (M.448). Era un mormânt de adult. Scheletul, așezat în decubit dorsal cu brațele întinse pe lângă corp, avea lungimea de 1,70 m, fiind orientat pe direcția vest-est. Oasele se aflau în stare relativ bună cu excepția craniului. Stratigrafic se afla sub nivelul cuptorului Cp.1. Oasele antebrăului drept au fost înlăturate la săparea gropii G.19. Mormântul aparține primei faze de înmormântări din cimitir, respectiv secolelor XI-XII.

Prin urmare, amprente din teren sesizate de prospecțiunea magnetometrică nu s-au dovedit a fi șanțuri de fundație ale unei construcții patrulate din care s-a extras cărămida și deci la Rădvani nu a existat un lăcaș de cult din zid corespunzător primei faze de înmormântări din cimitir. Fără a dispune de dovezi materiale, presupunem că, în cazul în care a existat o biserică în secolele XI-XII în jurul căreia s-au practicat înmormântări, construcția era din lemn.

Informații suplimentare online

[Raportul 5338 din cronică.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
